

FITIR SADAKASI*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-müslimûn... Feinne efdale'l- kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l- muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

زَكَاتُ الْفِطْرِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ حُرٍّ وَعَبْدٍ ذَكَرٍ وَأُنْثَى
مِنَ الْمُسْلِمِينَ صَاعٌ مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعٌ مِنْ شَعِيرٍ

(قط.ك.ق. عن ابن عمر)

RE. 292/10 (*Zekâtü'l-fıtri alâ külli müslimin, hurrin ve abdin, zekerin ve ünsâ mine'l-müslimîne sàun min temrin, ev sàun min şaîr.*)
An ibni ömer.

Muhterem müslüman kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini, Hocamız'ın hocası Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Hazretleri'nin te'lif eylemiş olduğu, *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis kitabından okumaya devam ediyoruz.

Dersimize başlamadan önce, evvelâ sevgili peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz'in ruhu için; sonra cümle enbiyânın, asfiyânın, evliyânın ve hâssaten Peygamber Efendimiz'in ashabının, etbânın, sâdât ve meşâyihimiz; eserin müellifinin; eserin içindeki bilgilerin, hadis-i şeriflerin bize kadar sıhhatle ulaşmasında emeği geçmiş olan ulemânın ve ruvâtın ruhları için; bir de uzaktan, yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere şu mescide teşrif etmiş olan, siz muhterem kardeşlerimizin cümle geçmişlerinin ruhlarına hediye-i Kur'aniyye olmak üzere, bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım:

.....

a. Fıtır Sadakası Vacibdir

Peygamberimiz SAS Efendimiz, Hazret-i Ömer'in oğlu Abdullah RA'nın bize naklettiğine göre, rivâyet eylediğine göre, bu hadis-i şeriflerinde buyurmuşlar ki:¹

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.506, no:1611; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.114, no:5942; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V III, s.96, no:3303; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.140, no:8; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.377, no:13397; Abdü'r- Rezzak, *Musannef*, c.III, s.311, no:5762; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV , s.162, no:7479; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V III, s.907, no:24128; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XIII, s.191, no:12901.

زَكَاةُ الْفِطْرِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ حُرٍّ وَعَبْدٍ ذَكَرٍ وَأُنْثَى
مِنَ الْمُسْلِمِينَ صَاعٌ مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعٌ مِنْ شَعِيرٍ

(قط. ك. ق. عن ابن عمر)

RE. 292/10 (*Zekâtü'l-fıtrî alâ külli müslimin, hurrin ve abdin, zekerin ve ünsâ mine'l-müslimîn*) “Fıtır zekâtı hür veya köle, kadın veya erkek müslümanlardan her bir müslümanın üzerine, ödenmesi gereken bir vazifedir. (*Sàun min temrin*) Hurmadan bir sâ’ ölçüğünde, (*ev sàun min şaîrin*) veyahut arpadan bir sa’ ölçüğünde –bir hacim ölçüsü sa’– o ölçüde, o miktar, o değerde her müslüman üzerine bir vecîbedir.” diyor.

Zekât sözü bizi burada aldatmasın. *Zekât* sözü, bizim bildiğimiz mânâsıyla paranın kırkta biri olarak verilen ve farz olan vazifeye denir. Buradaki zekât, sadaka mânâsına... (*Zekâtü'l- fıtr*) demek, Ramazan’ın sonunda her müslümanın ödemesi vacip olan *sadaka-i fıtr* demek.

Bir müslüman, Ramazan’ın sonuna geldi mi, kendisi havâic-i asliyyeden ziyade olarak bir maddî varlığa sahip ise, şu ölçü kadar fakirlere hayırda bulunacak, sadaka verecek.

Hatta bir başka hadis-i şerifte, Peygamber ASS Efendimiz buyurmuş ki:²

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.235, no:901; Cerir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V III, s.747, no:23687; İbnü'l-Cevzî, *el-İlelü'l-Mütenâhiye*, cl I, s.499, no:824; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.420, no:13439.

شَهْرُ رَمَضَانَ مُعَلَّقٌ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا يُرْفَعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى إِلَّا بِزَكَاةِ الْفِطْرِ

(ابن شاهين في ترغيبه، والضياء عن جرير)

(*Şehru ramedanu muallakun beyne's-semâi ve'l-ard*) “Kişinin tuttuğu Ramazan orucu, gökle yer arasında muallakta durur . (*Lâ yerfeu ila'llâhi teâlâ, illâ bi-zekâti'l-fıtri*) Fıtır sadakasını vermedikçe, Allah-u Teâlâ'ya ref olunmaz.” Yerine ulaşması ona bağlıdır. Fıtır sadakasını verdiği zaman, yerine ulaşır.”

Onun için, bu fıtır sadakasını vermek vaciptir. *Fıtra* diyoruz biz, bazen *sadaka-i fıtır* diyoruz. Bunu vermek vaciptir. Kadın için de öyledir, erkek için de öyledir. Hür için de öyle dir, köle için de öyledir. Peygamber Efendimiz bunların hepsinin vermesi ge rekir diyor, Bir sa' ölçüğünde hurmadan da olur, arpadan da olur. Onların muadili para vermek suretiyle de olur.

b.Sadaka-i Fıtırın Faydası

İkinci hadis-i şerif de yine bu sadaka-i fıtır hakkındadır. Onu okuyarak, izahatı biraz daha genişletelim:³

³Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.505, no:1609; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.585, no:1827; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.568, no:1488; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.138, no:1; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV , s.162, no:7481; Beyhakî, *Fadâilü'l-Evkât*, c.I, s.308, no:147; Mizzî, *Tezhîbü'l-Kemâl*, c.XII, s.310, no:2668; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIX, s.312; İbn-i Hacer, *Tahlîsu'l-Hayr*, c.II, s.183, no:866; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.296, no:3348; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V III, s.906, no:24125; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XIII, s.190, no:12898.

زَكَاةُ الْفِطْرِ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللُّغْوِ وَالرَّفَثِ
وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ مَنْ آدَّاهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ فَهِيَ
زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ وَمَنْ آدَّاهَا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَهِيَ صَدَقَةٌ

مِنَ الصَّدَقَاتِ

(قط. ق. عن ابن عباس)

RE. 292/11 (*Zekâtü'l-fıtrî tuhratün li's-sàimi mine'l-lağvi ve'r-refes, ve tu'metün li'l-mesâkîn; men eddâhâ kable's-salâti, fehiye zekâtün makbûletün; ve men eddâhâ ba'de's-salâti, fehiye sadakatün mine's-sadakât.*)

İbn-i Abbas RA'dan rivâyet edilmiş olan bu ikinci hadis-i şe rif de yine sadaka-i fıtr hakkında. Burada Peygamber Efendimiz'in ifadesi şöyle:

(*Zekâtü'l-fıtrî*) “Fıtır sadakası...” Burada zekât kelimesiyle gene ifade edilmiş ama, o farz olan zekât değil diye artık biliyoruz. (*Tuhratün li's-sàim*) “Oruç tutmuş kimse için bir temizliktir, temizlenme vesilesidir, vasıtasıdır. (*Mine'l-lağvi ve'r-refes*) Boş laflar söyledi ya orucu esnasında, kötü sözler söyledi, hatalı işler yaptı ya, üzerine adeta kir bulaştı, mânevî kir bulaştı. Onları temizlemek için bir temizlik vasıtasıdır, temizliktir.”

Demek ki, oruçlu kimsenin lağviyâtta ve refes babından, yâni kötü söz olarak ileri geri, kalp kırıcı, ayıp söz olarak söylediği veyahut boş olarak konuştuğu şeylerden dolayı kendisine gelen mes'uliyetler, sadaka-i fıtrı ödeyince izâle

oluyor. Demek ki o rucu tamamlayan, Ramazan'ın içinde yapılmış ibadetlerin tamamlanmasına vesile olan, bir ilave gayret olmuş oluyor.

(*Tuhratün li's-sâim*) “Bu, onun için bir temizleyici vesiledir; (*ve tu'metün li'l-mesâkîn*) miskin, fakara, güçsüz, mali durumu olmayan zavallı kimseler için de bir azıktır, yiyecek bir şeydir.” Sen ona bir sa' buğday vereceksin, bir sa' arpa vereceksin; o biraz onunla karnını doyuracak da, açlığını giderecek.

Şimdi burada, hadisin dışında bir noktaya – zihnime geldiği için– işaret edeceğim. O devirlerde oralarda buğday yetişmez, sadece bir hurma yetişir mâlum. Belki buğday arpa da yetişir, ama ne kadar yerinde su var ki, nasıl ekilecek de o kadar insana nasıl yetecek? İnsanlar büyük ölçüde açlık çekerlermiş. Bir hurmayla gününü akşam ettikleri olurmuş. Bazen seferlerde bir hurmayı birisi emermiş biraz, ondan sonra arkadaşına verirmiş; o emermiş biraz, ondan sonra arkadaşına verirmiş, o emermiş...

Şimdi buradan ne ders çıkıyor? El-hamdü lillâh, eş-şükrü lillâh, bizim memleketimiz bolluktan kaynıyor. Bolluğun içine, bereketin içine Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi batırmış çıkarmış. E bunun kadrini, kıymetini bilelim! Allah-u Teâlâ Hazretleri bize çok ikramlarda bulunmuş.

Şu Arap diyarından buraya gelen insanlar, bir kere buranın yeşilliğine bir hayran olur. Denizine bir başka türlü hayran olur. Havaasının güzelliğine bir başka türlü hayran olur... Yâni, hele şu İstanbul... Anadolu'muzun her yeri

güzeldir, her tarafı güzel el- hamdü lillâh... Kanlarını dökerek, canlarını vererek bize buraları kazandırmış olan ecdadımıza, Allah rahmet eylesin...

Tabii, toprak almak için yapmadılar onlar bu işi. Allah'ın dinini yaymak için yaptılar. İlk önce teklif ederlerdi:

“—Müslüman ol!” diye.

Müslüman olursa hiç harp yok, bir şey yok.

Bizden daha rahat olurdu öteki müslüman olmayan insanlar. Çünkü vergisini verdi mi, emniyette olurdu o şahıslar. Ticaretine devam ederdi, ırzı, namusu, malı mülkü... Hepsi mahfuz, bir-iki asır dururdu, ondan sonra bakardı müslümanlar güzel, müslüman olurdu. Anadolu'nun hepsi başka dinlerden iken yavaş yavaş müslüman oldular böyle böyle, kendiliğinden, severek müslüman oldular.

Hatta rivâyet ederler ki, Fatih Sultan Mehmed İstanbul'u kuşattığı zaman... İstanbul daha önce çok kuşatmalar geçirdi. Muhtelif kavimler kuşatmışlar İstanbul'u ve Edirnekapı'da filan gördüğümüz yüksek duvarları kimse geçememiş. Adamların bir de böyle nefit yağıyla yapılmış ateşleri varmış, döküldüğü yeri söndüremiyorlar suyla filan o zamanların insanları, yakarmış. Bir türlü burayı alamazlarmış.

Hristiyan Latinler gelmişler, istila etmişler İstanbul'u, Haçlıseferiyapıyoruz, müslümanlarla savaşaacağız diye... Latinler burayı bir istila etmişler, çekirge konmuş tarlaya döndürmüşler burayı.

Çekirgeyi biz bilmeyiz belki ama, çekirge daha ziyade Arabistan'da filan olan bir afet. Bizim memleketin de bazı mıntıkalarına kadar gelirmiş. Çekirgeler bir bulut gibi böyle sürü halinde bir konarmış tarlaya, ondan sonra pır diye uçtuğu zaman o yemyeşil tarla toprak... Hiç bir şey kalmıyor. Hemen bitirirler, öbür tarafa uçarlarmış, öbür tarafa uçarlarmış, çekirge afeti. Yâni, çok büyük sürüler halinde gezerlermiş. Her birisi parmak kadar olurmuş o çekirgelerin. Ben hiç görmedim ama, kitaplar yazıyor. Bazen gazetelerde de böyle okuduğumuz oluyor.

İşte buraya böyle Latinler gelmişler, çekirge sürüsü bir tarlaya konmuş daher tarafı bitirmiş gibi, soyup soğana çevirmişler. Kendileri de hristiyan, buradakiler de hristiyan ama, Ayasofya'yı filan soymuşlar, soğana çevirmişler. Ne altın kalmış, ne gümüş kalmış, ahali illallah demiş.

Türkler İstanbul'u muhasara ediyor, Fatih Sultan Mehmed'in ordusu, o mübarek ordu, Allah cümlesinden râzı olsun, rahmet eylesin... İçerideki Bizanslı diyor ki:

“—Burada kardinal külahı görmektense, Türk sarığı görmeği tercih ederim.” diyor.

Yâni bazıları diyorlar ki:

“—Avrupa'dan yardım isteyelim, gelsinler de bu Türkleri def edelim!”

Çoğu da:

“—Türklerin gelmesi ötekilerin gelmesinden daha iyi.” diyor. Çünkü adaletli bizim dedelerimiz. Bir yere harbe gitmişler,

Türk ordusu geliyor diye hepsi savuşmuş, kaçmış, dağlara, mağaralara saklanmış. Yok ortada kimse. E ordunun yiyecek ihtiyacı var. Bağlar şurada duruyor. Üzümler salkım salkım, duruyor bağlarda... Üzüm mevsimiymiş, Kimden alacaklar, sahibi yok ki ortada. Salkımları koparmışlar, paralarını bol bol bezlere sarıp salkımların olduğu yere asmışlar. Ondan sonra yürüyüp gitmişler. Ordu yürüyüp gittikten sonra, bağların, evlerin sahipleri geliyorlar. Bakıyorlar ki, evleri hiç yağmalanmamış, olduğu gibi duruyor. Bağlarına bakıyorlar, üzüm salkımları kopmuş, yerinde paralar asılı... Memnun kalıyorlar.

Yoksa, insanları böyle istemeden zorla toplamak, idare e tme k mümkün olur mu? İşte el-hamdü lillâh dedelerimiz buraları, bu memleketleri bize böyle miras bıraktı. Arazi kavgası değil bu... Allah'ın dinini yaymak için gelmişler. “Müslüman ol!” demişler, müslüman olunca kardeş gibi yaşamışlar beraber. Altı asır, yedi asır bir arada yaşamışlar.

Biz hacca gittik, Kuveyt'ten geçiyoruz, birisi bana Türkçe hitap etti, güler yüz gösterdi, benim arabamın yağı değişecekti. Bende ona dedim ki:

“—Hadi şu arabamın yağını değiştiriver, senin elinle olsun.”

Güleç yüzlü bir insan. Esmem böyle, pos bıyıklı. Yağını değiştirmeye başladı bizim arabamın, ben de ona sordum:

“—Sen nerelisin? Anadolu'nun neresindensin?”

Türkçe konuşuyor, sandım ki bizim işçilerden birisi, oraya yerleşti. İfadesi şöyle:

“–Biz Ermeniyik...”

Ermeniyiz demiyor, “Biz Ermeniyik. Siz bizim babalarımızı kestiniz, biz buraya öyle geldik.” diyor.

Eyvah, şimdi çattık. Yâni, ben Hicaz’a giderken hiç istemezdim böyle bir karşılaşmayı, ummuyordum. Kendisi de bana güler yüz gösteriyordu. Şimdi hadi bakalım, selâm verdik, borçlu çıktık gibi yâni. Ne diyeyim ben bu adama?

Dedim ki:

“–Kim kesmiş sizin babalarınızı?”

“–E sizin babalarınız kesti.”

“–Allah Allah... Ne zaman kesmişler?”

“–E canım otuz-kırk yıl önce kestiler hep.”

“–Niye kesmişler?” dedim,

“–Bilmem.” dedi.

Ben de böyle, hiç bilmiyormuş gibi soruları yapıştırıyorum peş peşe.

“–Pekiye sizin babalarınız nereden gelmiş oraya?”

“–Bir yerden gelmemiş, hep orada durmuşlar. Eskiden beri orada dururlarmış.” dedi.

“–Ne kadar zamandan beri?”

“–Altı asır, yedi asır dururlarmış.”

“–Be adam! Şimdi altı-yedi asır bir arada durmuşlar da, neden sonradan bizimkiler onları

kesmiş? Yedi asır durmuşlar, hiç bir şey olmamış da, ondan sonra neden kesmişler?” dedim ben, bu sefer o soruyu sordum.

“–Bilmem.” dedi.

Yedi asır dokunmamışlar mı, yaşamış mı yedi asır? Yedi asırda istese kökünü kurutur. Bak biz Yunanistan’dan, başka diyarlardan ayrılalı ne kadar oldu? Ne cami bıraktılar, ne arazi bıraktılar, her tarafı metruk bıraktılar, adlarını değiştiriyorlar, baskı yapıyorlar... Siliyorlar yâni, eritme siyaseti güdüyorlar. E biz yedi asır tutmuşuz, dokunmamışız.

“–E dokunmamışlar mı o zaman?”

“–Dokunmadılar.”

“–Yedi asır ırzlarına, mallarına, canlarına bir zarar gelmedi de, yedi asır sonra bu neden oldu?” dedim ben, cevap veremedi.

Ben dedim ki:

“–Bak ben sana, şimdi bunun cevabını vereyim. Yedi asır, bizim dedelerimiz sizin dedelerinize İslâm’ın güzel ahlâkıyla muamele etti. Verginizi aldı ama hiç bir şeyinize dokunmadı. Kardeş gibi, komşu komşu yaşadınız burada. Ne evinizden oldunuz, ne barkınızdan oldunuz, güzelce yaşadınız burada.

Vaktâ ki, bizim kara günlerimiz oldu, düşmanlar sağdan soldan saldırdılar. İzmir’den Yunanlı asker çıkarttı, Anadolu’yu istila etmeğe kalkıştı. Bu sefer siz de, yedi asır beraber yaşadığınız komşularınızı arkadan hançerlemeğe karar verdiniz. Silahlandınız, ondan sonra mahalleleri

basmağa başladınız. “Buraları bizim!” demeğe başladınız. ‘Az kaldı, şimdi sizin hepinizi keseceğiz, tepeleyeceğiz!’ demeğe başladınız. Hatta bazı yerlerde de kesmeğe başladınız.”

Ankara’nın Polatlı diye bir semti var, yetmiş-seksen kilometre, Yunanlı oraya kadar gelmiş. Top sesleri Ankara’dan duyulmuş. Oraya kadar gelmiş Yunanlı. O zaman Ankara’nın Keçiören semtinde filan çok Ermeni varmış. “Az kaldı, göreceksiniz, bak nasıl hepinizi böyle pırasa gibi doğrayacağız.” diye söylüyorlarmış.

“—İşte siz böyle yapınca, her şeyi gören, her şeyi bilen Allah -u Teâlâ Hazretleri bu zulme râzı olmadı. Altı asır, yedi asır iyiliğini gördüğün böyle masum, böyle temiz insanlara, şimdi kara günlerinde sen hançer çekiyorsun; buna râzı olmadı. Allah bizi galip eyledi. Siz bizi keseceğinize, siz bize silah çektiğiniz için, silahlandığınız için biz sizi kestik.” dedim.

“—Şimdi bunda bizim bir kabahatimiz var mı? Yedi asır biz size dokunmamışken, siz hainlik yapınca, siz hak ettiniz artık. Şimdi sen de diyâr-ı gurbettesin, ben de diyâr-ı gurbetteyim. Şurası ikimizin de yeri değil. Söyle bakalım, benim şu sözle rimde bir aykırılık, yanlışlık var mı?” dedim.

Hiç bir şey diyemedi. Yağımın dolması da tam bitmişti, ayrıldık gittik.

Yâni, dedelerimizden söz açıldı da, Allah razı olsun... Böyle iyi huylarla, tatlı dillerle, güzel güzel uğraşarak, ikna ederek müslümanlığı anlatmışlar. Müslüman olmuşsa, olmuş. Müslüman olmamışsa;

“—Hadi kendi bildiğin gibi yaşa, Allah senin hesabını görsün. ” demişler.

Kilisesine dokunmamışlar, inancına dokunmamışlar. Hani şimdi laiklik prensibi, Avrupa’dan gelmiş bir prensip olarak anlatılıyor ya; yedi asır müsamaha etmiş, laikliğin gereği olan şeyi zaten ecdadımız ona yapmış.

Adam Ermeni; Elaziz’den Amerika’ya çalışmaya gidermiş, hanımını götürmezmiş. Geçen anlattılar. Hanımını Elaziz’in köyünde bırakmış, Amerika’ya gidermiş. Bizim şimdi işçilerimizin Almanya’ya gittiği gibi. Sekiz ay çalışmış, gelirmiş, dört ay burada kalırmış. Demişler ki:

“—Yâhu hanımını da götürsene...” demiş:

“—Ben aptal mıyım? Burada emniyette hanımım. Burada Türkler hiç bir şey yapmıyor, dürüst insanlar. Ben oraya götürsem, o zaman elimde ne hanım kalır, ne başka şey kalır.” demiş.

Yâni, kim ne derse desin, düşenin dostu olmaz, ale yhind e ço k söylerler, iftira ederler ama, Allah cümlesine rahmet eyle sin, nur içinde yatsınlar... Dedelerimizin hakkı çok büyük. Ellerini bırakıp ayaklarını öpsek, haklarını ödeyemeyiz. Şu güzel memleketleri bize bırakmışlar. Buraları güzel ama, Arabistan’a doğru gidin, çöl, bir şey yok... Gerçi sonra oralara da Allah’ın başka nimetler verdiği anlaşıldı. İşte petrol, uranyum gibi vs. nimetler de orada varmış demek ki.

Allah her yere bir şey veriyor ama, biz burada ekmek bulduk mu, tuz bulduk mu, onun arkasından peynir olmadı mı, tereyağı olmadı

mı, reçel olmadı mı, kahvaltıyı sağlam bir kahvaltı saymıyoruz. Bir hurmayla akşam ederlermiş. Kimler? Sahabe-i kirâm...

Peygamber SAS Efendimiz'e birisi karnını açmış, "—Yâ Rasûlallah! Açım bak." demiş, karnını göstermiş. Bakmış ki, karnına sıcak bir taş bağlamış, şöyle yassı bir taş.

Yassı taşı bağlayınca karnına, sıcak, karnının açlığını hissettirmeyecek o sıcak taş. Taş bağlamış karnına açlıktan.

Peygamber Efendimiz de açivermiş şöyle mübarek elbisesini, onda da iki tane taş varmış. Yâni Allah'ın en sevgili kulu, isteseydi dağlar taşlar altın olacak, her türlü nimet kendisine verilecek olan kul... Kendisine zaten bir sürü mal geliyor da, bir gün tutmuyor evinde. Akşama çıktı mı, geceye kaldı mı, üzülürmüş. Akşam olmadan dağıtırmış.

Kendi öz kızı Hazret-i Fatımatü'z-Zehrâ, kendi öz damadı Hazret-i Ali, geliyorlar da diyorlar ki:

"—Şu elimize bak baba!"

Ev işi yapa yapa elleri yara olmuş. Değirmen çevirmekten, şu işi bu işi yapmaktan...

"—Bize bir köle ver de, ev işlerimizi yapsın! Bak, ellerimiz yara oldu." diyorlar.

Diyor ki:

"—Veremem. İnsanın kendi işini kendisinin yapması daha iyidir. Evet her ne kadar elimde bazı harp esirleri, kö leleri varsa da, ben onları satacağım da, onun parasıyla Ehl-i Suffe'ye yemek temin edeceğim."

Ehl-i Suffe de, Peygamber Efendimiz'in mescidinde yatıp kalkan fakara-yı müslimîn, ashabın fakirleri, evsiz olanları. Fakir ama ilim öğreniyorlar orada; hadis-i şerif öğreniyorlar, Kur'an-ı Kerim öğreniyorlar... Peygamber Efendimiz onları yetiştirip yetiştirip, gönderirmiş kabilelere; onlara müslümanlığı öğretsinler diye. Bu hadis-i şeriflerin çoğu, işte oralardan yetişmiş sahabelerin öğrenip, tesbit edip de bize naklettiği hadis-i şerifler.

Yâni, kendi çocuğuna insan ne kadar merhamet eder. Sonra onlara ne kadar hürmet edilse layık kimseler, başımızın tâcı kimseler olduğu halde, bak, "Kendi işini kendin yap! Şu tesbihleri çekersen Allah kuvvet verir, sevap olur." diye, kendi işini kendisinin yapmasını tavsiye etmiş.

Rasûlüllah'ın ahlâkına ne taraftan baksan, şâhânedir. Ne taraftan baksan ihtişamlıdır Rasûlüllah'ın ahlâkı. Bu ahlâkı kaç kişi yapıyor? 20. Yüzyıl'ın medenî memleketlerinde, hangi insanlarda buna benzer ahlâklar var? Dış görünüşü güzeldir ama, içini bir gör, yaptığı hareketleri bir gör. Yüzüne güler, çelebi çelebi konuşur, arkandan kuyunu kazar. Medeniyiz der; medeni denilen Avrupa Libya'ya gelmiş de, nüfusun %50'sini kesmiş. %50'si kesilir mi yâ! Harpte %3 ölür, %5 ölür. %50'sini pırasa doğrar gibi kesmek hangi insanlıkta var?

Birbirlerini de kesmişler, "Sen o mezhebdenisin, ben bu mezhebdenim!" diye... Bir Saint Barthelemy gecesi var... İşaretlemişler kapıları, "Sen protestansın, ben katoliğim!" diye, ne kadar protestan varsa, hepsini öldürmüşler.

İşte bunlarla ölçülür. Lafta herkes birçok şey söyler de, asıl insanlık, asıl fazilet böyle şeylerde ölçülür.

Peygamber SAS Efendimiz'in hareketleri nereden bakılsa; cömertliği olsun, merhameti olsun, mütevazılığı olsun, hakşinaslığı olsun, insanlara karşı bakış açısı olsun; medeniye tin en yüksek seviyesindedir Rasûlüllah Efendimiz... Kendi evlâdına hizmetçi vermiyor, "Kendi işini kendin gör!" diyor.

Biz bugün hepimiz, biraz mevki makam sahibi olduk mu, ayakkabımızı adamımıza sildiririz. Kendimiz eğilmeyiz de,

"—Sil bakalım şu ayakkabımı!" deriz.

Hâsılı, Peygamber Efendimiz, bayram gününde bak miskinleri, fakirleri, fukarayı düşünmeyi teklif ediyor. Diyor ki:

"—İşte bir sà' hurma, bir sà' arpa verirsin ona; hem senin Ramazan'daki günahlarını affeder Allah; hem de miskinlerin karnı doyar."

Bir arpa geldi mi onun eline, o arpayı suyun içinde kaynatır kaynatır, kemâl-i afiyetle yer. Bizim gibi böyle yemek aramaz.

"Bunun içinde tereyağı eksik, hani bunun içinde parça eti yok!" filan demez. Arpayı bulup da suyun içinde kaynattı mı, yer.

Bizim ne yapmamız lâzım bu duruma göre? Bizim gece gündüz Allah'a şükretmemiz lâzım. Çok nimet var bizde. Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi, dedelerimizin duası bereketiyle mi olmuş, nasıl olduysa, nimetlerin içine batırmış çıkarmış

bizi... Onun için, ona iyi kul olmağa bakalım! Cihanın birçok yerinde birçok insanlar, tarihin birçok devrinde birçok insanlar, nice sıkıntılar çekmişler. Dileseydi bize de çektirirdi o sıkıntıyı... Bu nimetin kadrini bilelim de, Allah'a teşekkür duygusunu taşıyalım içimizde. Birisi bize biraz küçük bir şey verdi mi insanlardan, nasıl teşekkür ediyorsak, öyle bir teşekkür duygusuna, şükür duygusuna sahip olalım!

Çünkü, nimetin şükrünü eda etmeyen, içinde bulunduğu nimetin kadr ü kıymetini bilmeyenin elinden nimet alınır. Mecbur mu Allah-u Teâlâ Hazretleri? Hâşâ sümme hâşâ! İsterse Habeşistan'da açlıktan kırılan insanlar gibi, seni de kıtlıkla, açlıkla kırar geçirir. Vermiş buraya. O zaman şükret, kulluğunu bil, Allah'ın başka kullarına merhamet et! Allah'ın felâketi, azabı, ikâbı gelmeden, Allah'ın sevgisini, rızasını kazanmaya bak!

Fakirlerin de karnını doyurmak için bir gıdadır diyor Peygamber Efendimiz. Ondan sonra da bu sadaka-i fıtır hakkında şu sözü söylüyor:

“—Kim bu sadakay-ı fıtırı, yâni fıtrayı, namazdan önce öderse...” Hangi namaz bu? Ramazan Bayramı'nın namazı. “Ramazan Bayramı'nın kılındığı sabah, namazdan evvel öderse; (*fehiye zekâtün makbûletün*) işte o makbul bir sadakadır, makbul bir bağıştır, Allah-u Teâlâ Hazretleri onu kabul eder, yerini bulur. (*Ve men eddâhâ ba'de's-salâti*) Bir kimse de bayram namazı kılındıktan sonraya bırakırsa, o zaman öderse ne olur? (*Fehiye sadakatün mine's-sadakât*) İşte o zaman o, yapılan sadakalardan

bir sadakadır. O özel, insanı temizleyen, maddi mânevî kirlerden temizleyen, Allah'ın çok sevap verdiği, fıtra sevabı olmak vasfını kaybeder.”

Demek ki, Ramazan gelince önümüzde, o zaman umumiyetle hocaefendiler cumada bahsederler, fıtrayı hatırlatırlar müslümanlara. Demek ki fıtra sadakamızı, sadaka-i fıtrı, bayram namazı kılınmadan önce, fukaranın eline eriştirmemiz lâzım ki, bayramı yapsın... Bayrama emniyetle girsin, paralı pullu girsin de, çoluk çocuğunun yüzünü güldürebilsin o fakircikler.

Bak müslümanlık işte böyle. “Ben kazandım. Bana ne, ötekisi de çalışsaydı, kazansaydı.” demiyor, kardeş kardeşi düşünüyor. Bu fakir diyor, ona o hayırlı günde yardım etmeyi emrediyor dinimiz.

c. Şehidleri Kanlarıyla Defnedin!

Abdullah ibn-i Sa'lebe RA'ın rivâyet ettiğine göre, Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde bize şehidlerden bahsediyor:⁴

زَمَلُوهُمْ بِدِمَائِهِمْ فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ كَلِمٍ يُكَلِّمُ فِي اللَّهِ
إِلَّا وَهُوَ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِدِمَاءٍ لَوْنُهُ لَوْنُ الدَّمِّ
وَرِيحُهُ رِيحُ الْمِسْكِ

(ن . عن عبد الله بن ثعلبة)

⁴ Neseî, *Sünen*, c.V II, s.107, no:1975; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.647, no:2129; Abdullah ibn-i Sa'lebe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV , s.428, no:11250.

RE. 292/12 (*Zemmilûhüm bi-dimâihim, feinnehû leyse min kelmin yüklemü fi'llâhi, illâ hüve ye'tî yevme'l-kıyâmeti bi-dimâ in, levnühû levnü'd-demi, ve rîhuhû rîhu'l-misk*)

Uhud şehidleriymiş rivâyete göre... Mâlûm Uhud Harbi, İslâm'ın Bedir Harbi'nden sonra İslâm tarihinde yer almış olan, mühim savaşlarından birisidir. Müşrikler büyük bir ordu toplayıp da Medine'ye hücum ettiler ve orayı alıp müslümanlığı silmek istediler. Ama Allah-u Teâlâ Hazretleri, kâfirler istemese, müşrikler istemese bile nurunu tamamlayacağını vaad etmiş ayet-i kerimelerde. Mümkün mü? Dünyanın ordusunu yağsan, gene mümkün olmayacak.

Orada epeyce sıkıntı çekti müslümanlar, Rasûlüllah'ın sözünü biraz dinlemeyenler oldu mâlûm. Talimatına uygun olmayan işler yapanlar oldu, oradan biraz sıkıntı çektiler. Şehid olan çokça oldu, kalan gazi oldu neyse... Düşman kovuldu, şehidlere karşı vazife yapılacaktır. Onlar toplanacaktır, hürmet edilecek, itina ile... Hürmet edilecek! İnsanın her şeyi muhterem. İnsanın eti, derisi, kemiği, saç, kılı, her şeyi muhterem. İnsanoğlu muhterem bir mahlûk, şerefli bir mahlûk.

İnsanoğlunun şerefini en iyi İslâmiyet göstermiştir. İnsanoğlu fevkalâde aziz bir mahlûk ama, Hazret-i Ali KV bir hadisinde bir şiir yazmış. Hazret-i Peygamber'in damadı mâlum Allah'ın aslanı lakaplı Hazret-i Ali Efendimiz şiirinde diyor ki:

وَتَحْسَبُ أَنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ
وَفِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ

Ve tahsebü enneke cirmün sagîrun

Ve fîke'n-tava'l-âleme'l-ekberü

“Hey, sen kendini küçük bir varlık sanıyorsun ama, senin içinde en büyük alem katlanmış sokulmuş, sen büyük bir aleme sahipsin içinde.” diyor. Yâni insanoğlunun kadr ü kıymeti çok yüksektir. İnsanoğlu Allah’ın çok şerefli bir mahlûkudur. Onun için, ona hürmet etmek lâzım! Onun için, öyle derbeder bırak savaş meydanında, git... Öyle olmaz. Ölümlere karşı da vazifelerimiz var. Toplanacak tabii onlar. Peygamber Efendimiz diyor ki:

(Zemmilûhüm bi-dimâihim) “Onları kanlarıyla beraber kefenine sarınız.” Öldüler, yatıyorlar savaş meydanında, şehid oldular hepsi.

Şehidlik de o kadar yüksek bir merteye ki, bizim tarih boyunca kahraman diye tanınmamızın temeli neye dayanır? Harpte korkmayışımızın, düşmana saldırmamızın temeli nedir? İslâm dinidir. İslâm dininde şehidlik en yüksek merteye olarak bize öğretilmiş olduğundan, biz şehid olmayı canımıza minnet biliriz. Ayet-i kerimeler var ki:

“—Şehidler, şehid olanlar, geride kalanlara müjde vermek isteyecekler. Allah’ın nimetini, fazl u keremini anlatacaklar, ‘Korkulacak bir şey yok!’ diyecekler. ‘Bak biz, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin nimetine mazharız.’ diyecekler.”

Ayet-i kerimelerde bize ifade ediliyor. Korkmanın diyecekler. Yâni, “Şehidlikten kaçınmayın, ölüm korkusuna düşmeyin!” diyecekler.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ
أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ
خَلْفِهِمْ

(آل عمران: ۱۶۹ - ۱۷۰)

(*Ve lâ tahsebenne'llezîne kutilû fî sebîli'llâhi emvâtâ*) “Sakın Allah yolunda öldürülenleri ölmüş kimseler sanmayın. (*Bel ahyâün inde rabbihim yurzekùn.*) Onlar bilakis diridirler. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin indinde nimetlere mazhar olmaktadırlar.

(*Ferihîne bimâ âtâhümu'llâhu min fadlihî*) [Allah'ın fadlından kendilerine verdikleri ile sevinçli bir haldedirler] (*ve yestebşirûne bi'llezîne lem yelhakû bihim min halfihim*) ve geride kalanlara müjde vermek isterler.” (Âl-i İmrân: 169) diye böyle ayet-i kerimeler var.

Devam ediyor. Şimdi dersimiz çok uzamasın diye, zaten bilindiği için, bu hadis-i şerifi açıklamak bâbında sadece söyledik.

“—Şehidleri kanlarıyla sarınız.” diyor Peygamber Efendimiz. Kanlarıyla beraber. Bir müslüman öldüğü zaman, yıkanır, cenaze gasledilir.

Cenaze yıkayana gassâl derler. Gasledilir, kefenlenir, ondan sonra konulur. Hepsinin usulü var ve bunları öğrenmek lâzım.

“—Efendim ölüm soğuk bir şey de, ben pek öğrenmek istemiyorum.”

Daha önceki hafta geçmişti. Bunların öğrenilmesi gerekiyor. Sonra lâzım olur bir yerde. Tek başına kalıverirsin, bir-iki kişi kalırsın. Bir müslüman kardeşine hizmet etmek gerekir. Eh hayatın bir tabii hadisesi, bunu öğrenmekte fayda var.

Ölüler yıkanır da, şehidler yıkanmaz. Şehidler kanıyla, olduğu gibi, yıkanmadan öylece defnedilir. Neden? Peygamber Efendimiz izah ediyor, buyuruyor ki:

“—Zira hiç bir Allah yolunda alınmış yara yoktur ki, kesilmiş, eti kopmuş, kanları akmış hiç bir yara yoktur ki, hiç bir yaralı şahıs yoktur ki, bu kıyamet günü aynı şekilde gelir. O yarası gene böyle kanlı bir şekilde gelir ama, rengi kan rengindedir, kokusu misk kokusundan daha güzeldir, misk kokusu gibidir. (*Rîhuhû rîhu'l-miski*) Kokusu misk kokusu gibidir. Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin indinde, kıyamet gününde o kanlar en büyük rütbe , en büyük şeref. Şimdi düşünelim bir insan general olsa... Yâni albaydı, general oldu. Nasıl hoşuna gider şu omuzundaki rütbeler. Veyahut insanın önemli bir mevkiye tayini çıktı. Ne kadar hoşuna gider o mevkiler.

İşte ahiretin şerefi, şehidin o kanı. O kanının rengi onun şerefi olacak. Yâni, şehidler fevkalâde makbul durumda olacaklar. Evet üstü kan gibi görünecek ama, kokusu mis gibi kokacak.

Bir hadis-i şerif var:

“—Kim kendisinin içinde şehidlik arzusu yoksa, şehidliği temennî etmiyorsa münafıklık alâmetinden bir alâmete sahip olarak ölür.” diyor. Yâni insanın canını Allah yolunda fedâ etmeğe hazır olması lâzım, o temennîde olması lâzım.

İmâm Ca’fer-i Sâdık Hazretleri’nin duasını dua mecmuasında okuyoruz, diyor ki:⁵

اللَّهُمَّ أَحْيِنِي سَعِيدًا وَأَمِتْنِي شَهِيدًا

(*Allâhüme ahyinî saîden, ve emitnî şehîden*) “Yâ Rabbi! Sen beni mesut bahtiyar bir kul olarak yaşat, şehid olarak öldür.” diyor, şehidliği istiyor.

“—Efendim şehidlik bana biraz zorca geliyor...”

Aman sakın! Sen de temennî et. “Kim şehidliği cân-u gönülden temennî ederse, cân-ı gönülden isterse evinde, yatağında ölse bile Allah onu şehidlerin derecesine yüceltir.” diye hadis-i şerif var. Sakın kalbini bozma...

Sen o şehidliği temennî et de, Allah-u Teâlâ Hazretleri ya bir hastalıktan bir şehidlik nasib eder, ya rahat yatağında ölsen bile yine Allah o ecri verir. Bu şehidlik duygusu bizim şu me mlekette varlığımızın temelidir. Biz şu memlekette varsak, şehidlik duygusu var diye varız. Onun için bir havacımız düşer, şehid oldu deriz. Bir denizcimiz boğulur, şehid oldu deriz. Hâlâ o şehidliği alkışlıyoruz, yâni kadrini kıymetini biliyoruz.

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.114, no:4566, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Bu duyguyu el-hamdü lillâh bize öğreten dinimize de , bu dine sahip olmaktan dolayı da Allah'a hâmd ü senâlar ederiz. Bu din bırakılır mı? Bu dine sırt çevrilir mi? Sebeb-i hayatımız ve sebe b-i niyet i izâzımız.

d. Çocuklarınızı Evlendirin!

İbn-i Ömer RA'dan rivâyet edilmiş olan bu hadis-i şerif, Peygamber SAS Efendimiz'in söylediği bu söz evlenmekle ilgili:⁶

زَوِّجُوا أَبْنَاءَكُمْ وَبَنَاتِكُمْ، حَلُّوهُنَّ الذَّهَبَ
وَالْفِضَّةَ وَأَجِيدُوا لَهُنَّ الْكِسْوَةَ وَأَحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ
بِالنَّحْلَةِ لِيُرْغَبُ فِيهِنَّ

(ك. فى تاريخه عن ابن عمر)

RE. 293/1 (*Zevvicû ebnâeküm ve benâtiküm, hallûhünne'z- zehebe ve fıddate, ve ecîdü le- hünne'l-kisvete, ve ahsinû ileyhinne bi'n-nah- leti li-yürgabu fîhinne.*)

Neden böyle mevzular değişiyor her hadis-i şerifte? Hadis-i şerifleri alfabe sırasına dizmiş. Bu kitabın usûlü nedir? Bu kitabın içinde hadis-i şerifler baş kelimelerinin ilk harfine göre, alfabe sırasına göre dizilmiştir de, sırada hangi hadis gelirse onu okuyoruz, mevzû değişiyor. E mevzûnun değiştiği de biraz iyi oluyor. Yâni çeşitli mevzûları insan öğrenmiş oluyor.

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s. 293, no: 3334; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV I, s.586; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.194, no:45961.

Hadis-i şerifler çok tatlıdır. Müslümanların müşterek bir kültüre, müşterek bir kafaya sahip olmalarının bereketi hadisin bereketidir, hadistendir yâni. Dünyanın neresinde bir müslüman varsa aynı zevke, aynı duyguya sahiptir. Hepsi aynı şekilde düşünür, aynı şekilde hareket eder, aynı ahlâka sahiptir, aynı zarafete sahiptir, aynı nezâkete sahiptir. Neden? Aynı hadisleri okumuştur da, hadisler insanları aynı hizaya sokar. Kültür birliğini sağlıyor müslümanlar arasında.

Onun için hadisler çok tatlı, çok güzeldir. Allah-u Teâlâ Hazretleri o tadı tattırsın, onları sevdirdin, sünnet-i seniyye yolundan ayırmasın...

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Erkek çocuklarınızı da, kız çocuklarınızı da evlendirin!” Diyorlar ki.

“—Yâ Rasûlüllah! Erkek çocuklarımıza gidiyoruz, kız istiyoruz, göğsümüzü gere gere, ağır gelmiyor bize. Utanmadan, göğsümüzü gere gere isteyebiliyoruz. Kız çocuklarımızı ne yapacağız?”

Kolay değil yâni. Kız çocukları evde bekleyecek işte. “Al şu kızımı!” diyemiyor herkes. Hazret-i Ömer demiş... Samimi olursa, babayiğit olursa insan, Allah’ın rızasını düşünürse, çocuğunu da düşünür. Gidip de kötü bir insana verip de, istemediği bir kimseye verip de, onun ahiretini harab edeceğine, iyi, müslüman, temiz bir çocuk gördüyse, “Şu kızımı al!” diyen de olabilir.

Benim çok yüksek mevkilere çıkmış, görmüş bir tanıdığım var, Fatih Camii’nde bir Hüsrev Hoca vardı. Eskiden Fatih Camii ’nde böyle dersler verirmiş, Fatih Camii’nde kalabalık bir cemaati

olurmuş. Hüsrev Hoca'ya dersleri dinlemeğe giderlermiş, sizin bu hadisi dinlemeğe geldiğiniz gibi. Orada yaşlı bir adam bakmış, gençlerden bir tanesini sevmiş.

“—Bana bak delikanlı!” “—Efendim...”

“—Hazır ol, kızımı sana vermek istiyorum, ona göre...” demiş.

“Ben aldırmadım.” diyor, kendisi anlatıyor bunu. “Ben aldırmadım. Sonradan bir zaman daha geçti.

‘—Delikanlı, ben sana ne demiştim?’ dedi.

E tabii ben utanıyorum, sıkılıyorum. Sonunda üçüncüde dedi ki:

‘—Bak getireceğim kızı, senin evine bırakacağım, ona göre.’ dedi.” diyor.

“Sonunda normal bir nikâh, düğün vs. yaparak evlendik. El-hamdü lillâh, o kadar memnunum ki hanımımdan, kayınpederimden, müslümanlığından...”

E İslâm üzere. O da ondan memnundur tabii. O kayınpeder de onu zaten sevmiş de ondan teklif ediyor. Böyle yapan olur ama, yapamayan da olur. Kimisi çekinir. Neyse... Bu ayrı bir mesele de, Peygamber Efendimiz diyor ki:

“Kız çocuklarınızı, erkek çocuklarınızı evlendirin! (*Hallû hünne’z-zehebe ve fiddate*) Kızlarınızı altınla, gümüşle süsleyin!” Demek ki kızların bilezikleri, yüzükleri, küpeleri anlaşıldı şimdi. Bak, Peygamber Efendimiz ne diyor: “Altınla, gümüşle süsleyin kızlarınızı!” diyor.

Sonra, (*Ve ecîdü lehünne'l-kisvete*) “Giyimlerini, kuşamlarını da güzel yapın! Hırpani kılıkla değil, biraz temiz, güzel, göz alıcı şekilde giyinsinler. (*Ve ahsinû ileyhinne bi'n-nahleti*) Cömertçe onlara da bağışlarda bulunun, cömert davranın!” buyuruyor.

Elinizi açın, kesenizi açın biraz çocuğunuza:

“—Al kızım, şunu da giyiver, şunu da yapıver. Mâşâallah, aferin, bak namazı da kılıyorsun, çok beğendim. Hatim de ettin, şunu da al!” filan.

Birtakım böyle güzel şeyleri vesile edip, evde bir sevindirici şey yapın, ihsanda bulunun onlara. (*Li-yürgabü fîhinne*) “Böylece onlar güzel giyinmiş, itibar gören hanım kızlar olunca, böyle süslü, yüzüklü, bilezikli, taranmış, kuşanmış, tertemiz... Eh beğenilir, rağbet olunur kendilerine. ‘Bak filancanın bir kızı var, aman pek hanım!’ diye herkes şey yaparlar.” İşte böyle yapmayı tavsiye etmiş Peygamber SAS Efendimiz.

Demek ki, bak İslâm ne kadar değiştiriyor cemiyeti. İslâm gelmeden evvel kız çocuklarından utanırdı adamlar. Kız çocuğu doğdu mu kaçarlarmış, yüzünü saklarlarmış.

“—Yâ çocuğun olacaktı senin, ne doğdu?”

Bu soruya kız cevabı vermemek için, kaçarlarmış bucak bucak. Bazıları da kız çocuğunu diri diri gömmüş. Vahşete bak, vahşiliğe bak! Canlı...

Hatta sahabeden birisi —adını söylemeyelim— ağlıyor...

“—Niye ağlıyorsun?”

“—Cahiliye devri hatırıma geldi de, ondan ağlıyorum.” diyor. İslâm’dan önceki devir... “Kızımı aldım gömmeye götürdüm. Toprağı kazdım, ben onu gömmek için toprağı kazıyordum; o da, ‘Babacığım alnında, sakalında toprak var!’ diye onları temizlemeğe çalışıyordu.” diyor.

Onu hatırladıkça ağlarmış. Şimdi tabii bu acı şeyi söylemekten maksat ne? İslâm’ın insanları nasıl değıştirdiğini göstermek.

Bu insanlara müslümanlık geliyor, bak Peygamber Efendimiz nasıl tavsiye ediyor:

“—Kızınıza itibar edin, izzet edin, güzel süsleyin, püsleyin!” diye bak İslâm kadına ne değer vermiş.

Şimdi, İslâm düşmanları boyna kışkırtırlar kadınları müslümanların aleyhine. Müslümanlık kadınları kafese sokmuş, müslümanlık kadınları hor tutmuş, müslümanlık kadınlara şöyle etmiş, böyle etmiş... Bilmiyorlar da ondan. Tek taraflı gö rüyorlar veyahut.

Bektaşî hani, namaz kılmıyormuş,

“—Niye kılmıyorsun?” demişler,

“—Kur’an-ı Kerim’de kılma yazıyor da, ondan kılmıyorum.” demiş.

“—Neresinde yazıyor yâ?”

İşte göstermiş ayet-i kerimeyi:

لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ

(*Lâ takrabü’s-salâte*) “Namaza yaklaşmayın!”

(*Lâ takrabû*) “Yaklaşmayın!” Nereye? (*Es-salâte*) “Namaza yaklaşmayın!”

“—E çek bakalım parmağını öbür taraftan!”

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ

سُكَّارَى

(النساء: ٤٣)

Çekmişler bakmışlar, (*ve entüm sükârâ*) var gerisinde. Yâni, “Sarhoşken namaza yaklaşmayın!” (Nisâ: 43) buyruluyor.

E namazı kılma demek değil ki, o içki içme demek. Namazı kılmağa dair seksen tane emir var, yüz tane emir var Kur’an-ı Kerim’de. hadis-i şeriflerde binlerce delil var.

Bir tarafını görürse insan hakikatini öğrenemez. Hakikati öğrenmek için bir meselenin her tarafını görmek lâzım. İlim bunu gerektirir. Her şeyini gör, İslâm’ın kadınlar hakkında nele r nele r neler neler getirdiğini, hepsini gör, ondan sonra müslümanlık kadınlara yaraşmış mı, iyilik mi getirmiş, kötülük mü getirmiş o zaman anla.

Fransa’da kadınlar Hazret-i Peygamber’e nişan vermişler geçen asırda. Bir kitapta okudum da isimler hatırımda kalmadı. Demişler ki:

“—Tarihte en evvel kadın haklarına uygun çalışmalar yapan kimse olarak, müslümanların peygamberi Hazret-i Muhammed’e madalya verelim!” demiş Fransa’da kadınlar cemiyeti. Bilen biliyor bunu.

Leydi Montegü diye bir İngiliz var. Eskiden, kaç asır evvel, bilmem hangi padişah zamanında İstanbul'a gelmiş. O zaman padişahlık var, müslüman bir cemiyet. Buradan mektup yazmış İngiltere'ye. Bir-iki-üç-beş-yedi... Mektupları Türkiye'yi anlatıyor tabii. Bugün şuraya gittim, şu konakta ziyafet vardı, konağın ziyneti şuydu, süsü buydu diye anlatıyor mektuplarda. Bu mektupları, tabii o zamanın Türkiye'sini anlattığı için neşretmişler. *Şark Mektupları* adıyla neşredilmiş.

Leydi Montegü diyor ki: “Ben bugün bir yere gittim, baktım, harem kısmına girdim evlerin. Buraya gelmeden önce müslümanların kadınlarını kafese soktuklarını sanırdım. Hapis gibi sanırdım. Burada gördüm ki müslüman kadınları son derece rahat, son derece huzurlu, son derece izzetli, son derece hoş vakit geçiriyorlar. Evlerinin en güzel yerleri onların.” diyor, tasvir ediyor uzun boylu.

Ondan sonra “Çok da iyi yetişmişler.” diyor. Gittikleri yerin hanımına, bu İngiliz kadını iltifat etmiş, demiş ki:

“—Çok güzelsiniz hanımefendi.” Hakikaten beğenmiş kadını, giyimi kuşamı, sözü sohbetiyle, nezaketiyle, zarafetiyle... “Çok güzelsiniz hanımefendi. Eğer İngiltere'de olsaydınız, sizin etrafınızda herkes pervane olurdu.” filan demiş.

O da bir güzel cevap vermiş. Neyse bizim buraya uygun değil de, hayran kalmış.

Tek taraflı anlatılınca, tabii düşman olunuyor. Bilmeyen kimse de, “Müslümanlar öcüdür. Müslümanlar kadınları asmış, ke smiş, hareme sokmuş, hapsetmiş...” diye gösterilince, öyle sanıyor.

Halbuki müslüman kadınları en izzetli, en itinalı... Müslümanlıkta kadına, çocuğunu emzireceksin diye bile zorlayamazsın. Zorlamak yok. Kendi doğurduğu çocuğuna istese süt verir, istemezse vermez. Sen gidersin koca olarak paranla bir sütanne tutarsın, ona emzirtirsin. Müslümanlık böyle işte. Ama iftira edenler ederler, müslümanlık şöyledir, böyledir derler.

Burada da gördünüz işte Peygamber Efendimiz hanım kızları nasıl böyle güzel giydirip süslemeyi tavsiye etmiş.

Bundan sonraki hadis-i şerif:

e. Ziyaretin Mükâfâtı

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁷

زِيَارَةُ الْغَنِيِّ كَالصَّائِمِ الْقَائِمِ وَزِيَارَةُ الْفَقِيرِ
كَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَتَعْدِلُ خُطَاهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ

(الديلمى عن أبي هريرة)

RE. 293/2 (*Ziyâretü'l-ganiyyi ke's-sâimi'l-kâim, ve ziyâretü'l-fakîri ke'l-cihâdi fî sebîli'llâh, ve ta'dilu hutâhu fî sebîli'llâhi azze ve celle.*)

⁷ *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.40, no:24831; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.196, no:12918.

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Demin söyledim ya, Ashâb-ı Suffe diye Peygamber Efendimiz'in mescidinde yatıp kalkan, ilim öğrenmekle, hadis-i şerif öğrenmekle, Kur'an-ı Kerim öğrenmekle meşgul olan fakir sahabiler vardı. Ebu Hüreyre RA da onlardan birisi.

Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz bu hadis-i şerifinde:

“Bir müslümanın bir zengini ziyaret etmesi...” Şimdi ben falanca kimseyle arkadaşım, dost olmuşum. Nerede? Allah yolunda. O da müslüman, ben de müslümanım. İkimiz ahbabız, dost olmuşuz. Ben onu ziyaret etmişim. Benim bu ziyaretimin sevabı var mı? Olmaz olur mu var. Nasıl? Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: *(Ke's-sàimi'l-kàimi)* “Gündüz oruç tutup, gece uyumadan ibadet eden gibidir sevabı...”

Ziyaretin sevabı bu kadar yüksektir işte. Neden? Muhabbete vesile oluyor. Müslümanın müslümanla muhabbetine vesile oluyor da, ondan. Bir insan gündüz oruç tutsa akşama kadar usûlüyle; geceleyin de uyumasa, o güzel vakitlerde güzel güzel ibadet etse , namaz kılsa, ne kadar sevap alırsa, ziyaretin sevabı o kadar. Zengin bir arkadaşını ziyaret ederse, gece ibadet etmiş, gündüz oruç tutmuş gibi sevap alıyor.

Onun için, birbirinizi ziyaret edin! Birbirinizi sevin! Bizim memlekette muhabbet vitamini eksildi. Nasıl hani vitaminsizlikten hasta oluyor ya insanlar, bizim memlekette muhabbetten bahseden insanlar kalmadı, eksildi. El-hamdü lillâh ki hadis-i şerifler var, işte rast geldikçe biz bunları söylüyoruz:

“—Ey insanlar birbirinizi sevin biraz, muhabbet edin, muhabbet etmeyi öğrenin! Kızmayı öğrendiniz, döğüşmeyi öğrendiniz, birbirinizin kusurunu bulmayı öğrendiniz, birbirinizin arkasından çekiştirmeyi öğrendiniz, dedikodu yapmayı öğrendiniz... Şimdi sıra geldi muhabbet etmeye. Hadi bakalım, biraz da muhabbeti öğrenelim inşâallah.”

“Müslüman bir kimse, müslüman bir zengini ziyaret ederse, gündüz oruç tutmuş, gece namaz kılmış gibi sevap olur.” Bak arkası nasıl geliyor:

(*Ve ziyâretü'l-fakîri*) “Fakir bir kimseyi ziyaret ederse...” “Efendim işte surların dışında tenekeden bir evde oturuyor, bizim cemaatten fakir bir amca var, filanca var. Zavallı yoksul, hasta, evi barkı da yok. Tenekeleri çakmış çatısına. Bir odası var, kırık dökük, yağmur yağdığı zaman akar... Oraya kolay da gidilmez. Yürürsün, ayağın çamura batar ama, dur şunu bir ziyaret edeyim!” dedin. Fakir bir kimseyi ziyaret ettin.

Ben misal olarak böyle söylüyorum. Hadis-i şerifte böyle teneke filan demiyor da, fakiri ziyaret etmek diyor. Ben de onu misal olarak anlatıyorum size. Bunun sevabı nedir? (*Ke'l-cihâ di fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda cihad etmek gibidir sevabı.”

Bak, zengini ziyaret etmek, gece gündüz ibadet etmek gibidir. Ama, fakiri ziyaret etmenin sevabı neden daha fazla, söyleyeceğim. (*Ve ta'dilü hutâu fî sebîli'llâh*) “Ve oraya gitmek için attığın adımlar, Allah yolunda atılmış adımlara muadildir.” Yâni, bir insan buradan

çıktı, Allah yolunda ya şehid olurum, ya gazi olurum diye sefere çıktı, yürümeğe başladı, her adımda bir ecir alıyor ya; o fakir kimseyi ziyarete giderken attığı adımlar da o şekilde...

Şimdi bu hadis-i şeriften anlıyoruz ki, fukarayı ziyaret etmenin sevabı zenginleri ziyaret etmekten daha fazla. İkisini de ziyaret etmekte sevap var da, fukarayı ziyarete daha fazla sevap var. Neden?

E zengine babam da gider! Affedersiniz yâni, babam deyiverdim ama... Yâni herkes gider. Zengine herkes gider. Çünkü, zengine gittiğin zaman kapıda karşılar, ikramların çeşit çeşidi gelir... Çaylar gelir, börekler gelir, çörekler gelir, meyvaların âlâsı gelir... İzzet ikram olur. Yâni güzel olur, hoş olur. E fakire gittiğin zaman, bakarsın adam öksürüyor, aksırıyor; dertlenirsin, üzülsün. Evinin haline bakarsın, perişanca görürsün filan... O kadar zevkli olmaz. Belki bir ikram da çıkartamaz. İşte ondan dolayı.

Sonra o güzel mahallelere giderse insan, tabii bahçeler güllerle, gül fidanlarıyla süslenmiş. Çamlar, çiçekler, çimenler ekilmiş... İnsan sokaktan geçerken bile zevk duyuyor. Meselâ Bağdat Caddesi'nden yürü... Ooo, filanca köşk yapmış, falanca saray yapmış... Bahçesi şöyle güzel, mermeri böyle nakışlı... Hoşuna gidiyor insanın. Ama bir de gecekondu mahallesine gidersen; toz toprak, orası güzel değil. İşte sevabı onun için fazla.

Buradan çıkan ders nedir? Müslümanın müslümanı ziyaret etmesidir; fakir de olsa,

zengin de olsa... Ama fakir diye, fakirler ihmal edilmemelidir. Fakir kardeşlerimizin daha çok sevabı var. Orada bilhassa düşünelim. Haftamızın bir-iki gününü ziyarete ayıralım! Akşamları ziyarete ayıralım! Hatta bu hadis-i şeriften anlaşıldığına göre, insan biraz yürüyürse de iyi olacak yâni.

“—Efendim oraya araba çıkmaz. Tâ tepenin üzerine yapmış gecekondusunu...”

E yürüyüverirsin. Sevabı Allah yolunda atılmış adımların sevabına denk oluyor. Onun için ziyaret meselesine dikkat edelim. Haftamızda bir vakit ayıralım inşâallah. Birbirimizi de ziyaret edelim.

Ziyaretten maksat muhabbettir. En iyisi insanın birbirini sevmesidir, muhabbet etmesidir. İnsan bir kimseyi Allah için severse, mahşer yerinde herkes hesap korkusuyla telaşa düşmüş ve terlemekte iken, Allah-u Teâlâ Hazretleri onu Arş-ı A'lâ'nın gölgesi altında, nurdan minberler üzerinde gölgelendirecek.

Onun için, işte bizim dinimiz böyle. Hani şimdi çeşit çeşit şeyler söyleniyor. Hatta müslümanlar acaba anarşik şeyler yaptı mı yapmadı mı? Müslüman yapmaz. Müslüman İslâmiyet'i iyi bilirse, yapmaz. Müslüman muhabbeti iyi bilir.

Benim tanıdığım birisinin bir ahabbı vardı. Hâlâ var ya... Her cumartesi günü gelir, işyerinin kapısını bekler. Allah'ın o kadar senesi geçer, bu adet bitmez. O kadar vefâkarlık görülmüş bir şey değil. İşte bu apbaplık Allah yolunda oldu

mu, ivazsız garazsız oldu mu, dünya menfaati olmadan insan birbirini sevdi mi, onun tadına doyum olmaz. Müslüman kardeşin müslümanı sevmesi...

Allah aramıza bu sevgiyi ihsân etsin... Fitneyi, fesâdı, karıştırmacılığı aramızdan def etsin... Birbirimizi sevelim! Memleketimiz güzel, bolluk... E her türlü imkânı var. İnsanlarımız da güzel olursa, paşalar gibi yaşarız. Rahat rahat, mes'ud bahtiyar oluruz ama, biz birbirimize zindan ediyoruz buraları...

Kim zindan ediyor? Yunanlı geldi mi? Gelmedi. Bulgar geldi mi? Gelmedi. Falanca gelmedi ama, biz zindan ediyoruz birbirimize. Ne eksik? Dinî bilgi eksik, iman eksik. Onun için, dinî bilgiyi hor görmeyelim! Dinî bilgiyi söyleyen kimseleri hor görmeyelim! Onları anarşistlerle bir tutmayalım! Onları takibata uğratmayalım!

Tabii, herkesin hakkıdır. Devlet kendisini emniyete almak için tedbirler alacaktır. Çok tabîi karşılıyorum hepsini, takip edecek, gayet güzel ama, şapla şekerin arasını bir ayıralım! Birisi şap, birisi şeker. İkisi de dış görünüşüyle birbirine benzer ama bu tatlı, bu öldürür. Elmasla camın farkını anlayalım. O iki paradır. Bu sana ev de aldırır, araba da aldırır, paşa gibi de yaşatır. Elmas bu.. Elmasın kıymetini bilelim!

f- Kur'an'ı Kerim'i Güzel Okuyun!

İbn-i Abbas ve Ebû Hüreyre RA'dan. Peygamber SAS Efendimiz Kur'an okumakla ilgili bir emir buyurmuşlar bize:⁸

RE. 293/3 (*Zeyyinü'l-kur'âne bi-asvâtiküm!*)
“Kur'an'ı seslerinizle zînetlendiriniz!”

(*Zeyyinû*) “Süsleyin, (*el-kur'âne*) Kur'an'ı, (*bi-asvâtiküm*) seslerinizle...”

⁸Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.464, no:1468; Neseî, *Sünen*, c.II, s.179, no:1015, 1016; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.426, no:1342; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV ,s.283, no:18517; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.565, no:3500; İbn-i Huzeyme, c.III, s.26, no:1556; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.25, no:749, 750; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.761, no:2098; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.100, no:738; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, II, s.177, no:7206; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.245, no:1686; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.484, no:4175; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.257, no:8737; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.386, no:2140; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.53, no:2254; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.348, no:1088; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.435, no:767; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.307, no:2077; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.197; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV , s.86, no:1641; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXV III, s.334, no:7514; Berâ ibn-i Âzib RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.245, no:1035; Ebû Seleme, babasından.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V II, s.139; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.177, no:567; Hz. Aişe RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV , s.209, no:1016; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.148, no:1939; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V II, s.353, no:11704; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.975, no:2766, 2767; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.424, no:1440; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XIII, s.197, no:12921.

Şimdi bu hadisin mânâsının ne demek olduğunu pek çok kimse iyi bilemez. “Kur’an-ı Kerim’i seslerinizle süsleyin.” Hâşâ sümme hâşâ! Kur’an-ı Kerim, kendisi serâpâ süs, zinet. Kur’an-ı Kerim’i süslemek kimin haddine? Ne demek Kur’an-ı Kerim’i süslemek? Bunun üzerine izahatlar yapılmış şerhlerde.

Bizim fakültede [Ankara İlâhiyat Fakültesi] bir ara dinî mûsikî dersi vardı. Dinî mûsikînin hocası, meşhur bir bestekâr geldi. *Tekbir*’in notasını yazdı tahtaya, *Salât-ı Ümmiyye*’nin, *Allâhümme salli alâ seyidînâ muhammed*’in notasını yazdı, oradan başladı dini mûsikîye... Dinde mûsikînin yeri nedir, onu anlatmak için de bu hadis-i şerifi yazmıştı: (*Zeyyinu’l-kur’âne bi- asvâtiküm*)

Ne demek bu? Şimdi müşkilat nereden geliyor? Kur’an-ı Kerim’in kendisi süs, zinet. Kendisi süs. Bunun süslenmeğe ihtiyacı yok ki. Güzel yüzün boyaya allığa ihtiyacı var mı? Allah güzeller güzeli yaratmışsa bir insan, ne diye yüzünü gözünü boyatsın? Zaten güzel.

Burada Kur’an demek, kıraat demek. Pek çok kimse bilmez. Kur’an, kıraat kelimesi gibi mastardır, okumak mânâsına gelir. “Kur’an-ı Kerim tilavetinizi, kıraatinizi sesinizle zinetlendirin! Yâni böyle makamlı, ahenkli, hüznü, Rasûlüllah’ın tarif etmiş olduğu tarzda güzel güzel, tatlı tatlı okuyun Kur’an-ı Kerim’i. Kıraatiniz zinetlensin, öyle kuru kuru okumayın!” demek.

Aslında biz Kur’an-ı Kerim’i okuduğumuz zaman, değil Kur’an’ı süslemek Kur’an-ı Kerim bizim ağzımızı süslüyor. Ashâb- ı kiramdan birisi Hassan ibn-i Sâbit RA, Peygamber SAS Efendimiz’e bir medhiye yazmış. Medhiyesinin bir beyti şöyle:

مَا إِنْ مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي

وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي بِمُحَمَّدٍ

Mâ in medahtü muhammeden bi-makàletî,

Ve lâkin medahtü makàletî bi-muhammedin!

“Ben Muhammed SAS’i sözümle methetmedim; sözümü Muhammed’le süsledim, medhettim.” diyor. Çünkü, onun evsafını anmak sözün ziynetidir.

Kur’an-ı Kerim okumak da, bizim ağzımıza ziynettir. Ama Kur’an-ı Kerim’i işte böyle güzel bir şekilde, edâ ile okumak lâzım! Peygamber SAS Efendimiz zamanından beri Kur’an-ı Kerim böyle güzel okunur.

Çirkin okumak nasıldır, güzel okumak nasıldır? Kur’an-ı Kerim gazel gibi okunmaz. Kur’an-ı Kerim şarkı gibi okunmaz. Kur’an-ı Kerim okurken, insanın misvaklanması lâzım, edebini takınması lâzım! Allah’ın kelâmını okuyorum diye edeb ile, hüzünlü hüzünlü okuması lâzım! Dinleyenin ağlaması lâzım! Ağlayamıyorsa, ağlıyormuş gibi yapması lâzım! Ciddi bir iş çünkü, Allah’ın kelâmı... Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin kelâmı... Çok mes’uliyetli bir şey. O ciddiyetle okumak lâzım!

رُبَّ قَارِئِ الْقُرْآنِ يَلْعَنُهُ الْقُرْآنُ

(Rubbe kàrii’l-kur’âni yel’anühü’l-kur’ân)

“Nice kur’an okuyan vardır ki, Kur’an-ı Kerim ona lanet eder.”

Neden? Gafilce okuyordur, terbiyesizce okuyordur. Veyahut kötü niyetine alet ediyordur

Kur'an-ı Kerim'i. Dilenmesine, şusuna busuna alet ediyorsa meselâ bir insan, o zaman Kur'an-ı Kerim ona lânet eder.

Demek ki, Kur'an-ı Kerim'i hüznü bir makam ile, edâ ile okuyacağız. Şöyle hüznü, tatlı tatlı...

Bir gün Ümmü'l-Mü'minîn Hazret-i Aişe Validemiz geç gelmiş.

Peygamber SAS Efendimiz sormuş:

“—Niye geciktin? Gittiğin yerden niye böyle biraz tehirlî geldin?”

Demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah! Gelirken bir Kur'an-ı Kerim sedâsı duydum, dayanamadım, dinledim dinledim, çok hoşuma gitti okuyuşu.”

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Doğru söylüyorsun. O Sâlim'dir, Kur'an-ı Kerim'i güzel okur.”

Böyle bağlar bazı insanın kıraati. Allah-u Teâlâ Hazretleri bize, güzel güzel Kur'an-ı Kerim okumayı nasib eylesin...

İki hadis-i şerif kaldı, müsaade ederseniz onları da okuyuverelim, harf bitsin.

g. Bayramlarda Tekbir ve Tehlil

Müslümanların dinî bayramları iki tane, mâlûm. Birisi o mübarek Ramazan ayının sonundaki bayram, Ramazan Bayramı. Onun adı nedir? *Iydü'l-Fıtr*, Fıtır Bayramı'dır.

İkinci bayramımız ne zaman? Hacıların hacca gittiği, hacı olduğu, o Zilhicce'nin içindeki bayram. Ona da *İydü'l-Adhâ* derler, kurban kesildiği için. Bu hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁹

زَيْنُوا الْعِيدَيْنِ بِالْتَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّحْمِيدِ
والتَّقْدِيسِ

(حل. زاهر بن طاهر في تحفة عيد الفطر عن أنس)

RE. 293/4 (*Zeyyinü'l-ıydeyni bi't-tehlîli, ve't-tekbîri, ve't-tahmîdi, ve't-takdîs.*)

(*Zeyyinü'l-ıydeyni*) “Bu iki bayramı süsleyiniz, bu iki bayramı zinetlendiriniz.” Neyle zinetlendirmemizi emrediyor? (*Bi't-tehlîli, ve't-tekbîri, ve't-tahmîdi, ve't-takdîs.*) “*Tehlil* ile süsleyiniz.”

Tehlil ne demek? *Lâ ilâhe illa'llâh* demek.

Tekbir ne demek? *Allâhu ekber* demek.

Tahmid ne demek? *El-hamdü lillâh* demek.

Takdîs ne demek? “*Yâ Rabbi! Tekaddeset esmâüke, tenezzehet sıfâtüke*” gibi, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ulu, mukaddes, kutsal ve her türlü noksandan münezzehtir olduğunu ifade eden bir söz söylemek...

Bayramlarda bunları çokça söylememizi ve böylece bayram günlerini zinetlendirmemizi bize Peygamber SAS Efendimiz emreylemiş.

⁹ Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.291, no:3332; Ebu Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.II, s.288; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.V III, s.546, no:24095; *Keşfü'l-Hafa*, c.I, s.443, no:1441; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.196, no:12920.

Bu sözleri birer söz olarak görmeyin! Bu sözler o kadar kıymetli sözlerdir ki, bir hadis-i şerifte:¹⁰

ثَمَنُ الْجَنَّةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(عد. وابن مردويه عن أنس؛ عبد بن حميد في تفسيره عن الحسن مرسلًا)

RE. 259/7 (*Semenü'l-cenneti lâ ilàhe illa'llàh*)
“Cennetin parası *Lâ ilàhe illa'llàh*tır.” buyruluyor. *Lâ ilàhe illa'llàh* dedi mi, cennete girer insan. Cenneti kazanmak az bir şey mi?

Tekbir, *Allàhu ekber* demek. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her şeyden daha yüksek, daha yüce, daha büyük, daha azim olduğunu düşünmek, ona kulluk etmek, onun önünde eğilmek, başka hiç bir şeyin önünde eğilmemek, insanı ne kadar vakar sahibi yapar. Ne kadar güzel kulluğa yöneltir.

(*Ve't-tahmîd*) Hamd, *el-hamdü lillâh* demek ne demek?

“—Yâ Rabbi seni, bana vermiş olduğun nimetlerden, izzetlerden, sıfatlardan, afiyetlerden, bereketlerden dolayı överim, medh ü senâ ederim sana. Sen ne büyük rabbimsin, ne büyük hâliksin, ne büyük yaratansın ki yâ Rabbi, bana bunca nimetlerini ihsân eyledin!” diye Allah'ı öğmek demek. E bu da mizanı doldurur. İnsanın amel terazisini doldurur, böyle bastırır. Çok kâr getirir insana.

¹⁰ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.2, s.103, no:2548; *İbn-i Adiy, Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V I, s.348; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.529, no:36461; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.270, no:107; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.52, no:157 ve s.419, no:1790; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.327, no:1048; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.11, no:11316, 13317.

Bunların hepsi ne ile ilgili? Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni bilmekle, tanımakla ilgili. Demek ki, insanoğlu Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni bilmeye yarayan şu sözleri söylediği zaman, bayramı zinetlenmiş oluyor. E onları gönlüne yerleştirirse, aklına yerleştirirse, hayatında prensip edinirse, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni hakkıyla tanırsa —ki tanımaya ma'rifetullah diyoruz— ma'rifetullah'a ererse, àrif-i billâh olursa, Allah'ı bilen bir kimse olursa, onun kârının, derecesinin yüksekliğini artık siz düşünün!

Yâni, bizim hayattaki gayemiz Allah'ı iyi tanımaktır. Biz neden yaratıldık?

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni bulmaya, bilmeye, ona kulluk etmeye gayret etmek için.

Bu dünyada bizim vazifemiz ne? Allah'ı bilmek, ona güzel kulluk etmek. Onu bilmedikten sonra, ölüp gittikten sonra, hiç bir şey bilemedin, gitti.

Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

مَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى
وَأَضَلُّ سَبِيلًا

(الإسراء: ٧٢)

(Men kâne fî hâzihî a'mâ fehüve fi'l-âhireti a'mâ) “Bu dünyada kör olan kimse, ahirette de kördür; (ve edallü sebîlâ) üstelik iyice yolunu şaşırmıştır.” (İsrâ, 17/72)

Bu dünyada hakikatleri görmezse, ahirette bir şey elde edemeyecek, ahiret de gidecek.

Onun için Allah'ı tanımaya gayret edin! Çok sevdiğiniz, çok güzel, çok methedilen bir şeyi insan nasıl merak eder, araştırır, peşine düşerse, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni de her türlü güzelliğin, her türlü kemâlin, kudretin sahibi olarak araması lazım. Onu buluncaya kadar, ona tam kul oluncaya kadar, onun ma'rifetine erinceye kadar, ârif-i billah oluncaya kadar uğraşması lazım!

Hayatın en mühim çalışması bu...

Biliyorsunuz, bir insan aşk ile bir kez Allah dese, günahları sapır sapır, sonbaharda yaprakların döküldüğü gibi dökülür. İkinci defa dese, sevap alır. Üçüncü defa dese, derecesi daha artar, daha artar, daha artar... Böyle bayramlarda demek ki, "Bizi bu bayrama eriştiren Allah'a hamd ü senâlar olsun!" diyerek *Lâ ilâhe illa'llâh'ı*, *Sübhâna'llâh'ı*, *El-hamdü lillâh'ı*, *Allâhu ekber'i* çokça söyleyeceğiz.

Tabii bunların hepsinin bulunduğu bir tesbih de var: (*Sübhâna'llâhi ve'l-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illa'llâhu va'llâhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm.*) Bu da, benim deminden beri söylediğim ve hadis-i şerifte sıralanan her şeyi ihtivâ eden bir tesbihtir. Bunu da çokça, hatta her gün yüz defa söylerse insan, nice nice sevaplar alır.

Görüyorsunuz, bir bayram münasebetiyle Peygamber SAS Efendimiz bizleri dili zikirli, kalbi zikirli, nurlu müslümanlar olmaya, eli, dili tesbihli müslümanlar olmaya teşvik eyledi.

h. Salât ü Selâm'la Meclislerinizi Süsleyin!

Sonuncu hadis-i şerif:¹¹

زَيْنُوا مَجَالِسَكُمْ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ عَلَيَّ
نُورٌ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(الديلمى عن ابن عمر، ابو نعيم عن ابى امامة)

RE. 293/5 (*Zeyyinû mecâliseküm bi's-salâti aleyye, feinne salâtüküm aleyye nûrun leküm yevme'l-kıyâmeh.*)

Ebû Nuaym Ebû Ümâme RA'tan rivâyet etmiş. Deylemî'de var,

Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivâyet edilmiş. SAS Efendimiz buyuruyor ki: (*Zeyyinû mecâliseküm bi's-salâti aleyye*) “Meclislerinizi bana salât ü selâm getirmekle zînetlendirin!

Meclis demek, toplantı demek. Her oturulup da toplanılan yere *meclis* derler. Milletvekilleri de bir yerde oturup iş yapıyorlar; onun için oraya da *meclis* denmiş.

“Meclislerinizi, yani oturumlarınızı, sohbetlerinizi, toplanıp da oturduğunuz zaman bana salât u selâm getirerek süsleyin!”

Demek ki insanlar toplandı mı, Peygamber SAS Efendimiz'e salât u selâm getirmeli.

¹¹ Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.291, no:3330; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IV , s.428, no:11250; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.444, no:1443; *Câmiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.198, no:12923.

Neden? (*Feinne salâtüküm aleyye*) “Çünkü bana salât u selam getirmeniz, (*nûrun leküm yevme’l-kıyâmeti*) kıyamet günü sizin için nur olacak.”

Buyurun:

“—*Allâhümme salli alâ... Seyyidinâ... Muhammedini’n- nebiyyi’l-ümmiyyi ve alâ... Alihî ve sahbihî ve sellim.*” (Üç defa)

Bir insan Rasûlüllah Efendimiz’e salât ü selâm getirince çok çok sevaplara, dünyevî ve uhrevî faydalara nâil olur. Hem dünyada, hem ahirette nice nice lütuflara erer. Onun için sevgili kardeşlerim, Rasûlüllah SAS’e de salât ü selâmı çokça eyleyiniz! Her cuma çokça eyleyiniz. Her gün vazifeniz olsun, yüz defa salâvât-ı şerîfe getirmek vasiyetim olsun, benden size yâdigâr ve hediye olsun...

Cuma gününde mümkünse, bin defa salat ü selâm getirin! Çünkü cuma gününde salât ü selâmı arttırmayı Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Tabii bayram gününde de salât ü selâmı çokça eyleyiniz, aziz ve sevgili kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize dîn-i mübîn-i İslâm için güzel çalışmalar yapmayı nasib eylesin... Her türlü şerlinin şerrinden, her türlü zararlıının muzırlığından bizi korusun... Yolunda dâim eylesin, ibadetine müdâvim eylesin... Nice nice nice bayramlara sıhhat afiyetle, huzur ve saadetle erişmemizi nasib eylesin...

Gittikçe güçlenen, büyüyen milletimizi, devletimizi kıyamete kadar pâyidâr eylesin... Cümle cihâna ışık tutan, süperlerin süperi, yükseklerin yükseği bir büyük devlet haline gelmemizi nasib eylesin... Allah mü'minlerin gönüllerini birbirleriyle cem ve te'lif eylesin...

Müslümanların, mü'minlerinaleyhine kötülükler, fitneler, fesadlar, düşünenlerin fitnelerini, fesadlarını, tuzaklarını aleyhlerine çevirsin... Birliklerini parçalasın... Onları münhezim ve perişan eylesin... Ehl-i îmânı pâyidâr ve gâlip ve mansur ve müeyyed ve muzaffer eylesin...

Cümle cihâna İslâm'ın nûru yayılsın... Cümle cihân huzur ve saadete ersin... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi dünyada ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Hele ahirette huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varıp cennetiyle, cemâliyle müşerref olmayı cümleimize, cümlemimize, sevdiklerimizle beraber nasib eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Mahmud Es'ad COŞAN

19. 04. 1981 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü